

[Undervisningsministeren]

skolemyndigheder som lærerhøjskolen har disponeret herefter.

Før besparelserne var der allerede på lærerhøjskolen planlagt en nedgang i undervisningsaktiviteten fra foråret 1981 til efteråret 1981. Den samlede aktivitetsnedgang i løbet af 1981 bliver derfor større, end hvad der alene følger af besparelsesindgrebet. Fra foråret 1981 til efteråret 1981 bliver der tale om en nedgang i lærerhøjskolens kursusaktivitet på ca. 40 pct. Men når vi når frem til 1982, bliver situationen igen mere gunstig. Vi regner med, at besparelserne kan gennemføres således, at der kun bliver tale om en reduktion på godt 10 pct. i forhold til den aktivitet, vi regnede med forud for besparelserne.

Ud af et samlet budgetforslag på ca. 98 mill. kr. for Danmarks lærerhøjskole i 1981 udgør besparelserne på kursusvirksomheden 1,7 mill. kr., hvilket jeg finder er et beskedent beløb, men jeg er ganske klar over, at det giver problemer, også i forbindelse med, at der samtidig er sparet på den særlige bevilling til lærernes efteruddannelse, der blev tilvejebragt i forbindelse med folkeskolereformen. Jeg skal villigt indrømme, at disse to faktorer tilsammen giver nogle ubehagelige problemer for Danmarks lærerhøjskole i efteråret 1981. Men det er de langsigtede besparelser på området, der reelt påvirker lærernes videre- og efteruddannelse.

Selv efter den 10 pct.s nedgang, vi på længere sigt må regne med i efteruddannelsesvirksomheden, vil folkeskolelærernes videre- og efteruddannelsesmuligheder fortsat være væsentlig bedre end andre grupper muligheder. Vi måler lærerhøjskolens aktivitet ved omregning af alle de studerende til fuldtidsstuderende. Målt på denne måde vil højskolen fra 1982 hvert år kunne efteruddanne så mange, at det svarer til 3.200 folkeskolelærere på fuldtidskursus hele året. I forhold til de ca. 60.000 folkeskolelærere betyder det, at hver lærer kan få et fuldt efteruddannelsesar pr. 17 år, men heldigvis er der jo tale om, at efteruddannelse fordeles på mange lærere hvert år. Lærerhøjskolen angiver selv, at omkring 20.000 lærere for øjeblikket deltager i efteruddannelsen. Selv efter de nu meddelte besparelser vil Danmarks lærerhøjskole på længere sigt kunne have mellem $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{4}$ af alle landets folkeskolelærere på et kortere eller længere kursus hvert år, og det er nok

ikke så ringe en efteruddannelseskapacitet endda.

Besparelserne på studenterkursus og de pædagogiske og sociale konsekvenser heraf er derimod af en noget anden og mere begrænset karakter. Baggrunden for ønsket om besparelser på dette område er ikke fremtidige beskæftigelsesudsigter, men det rent faktiske, at aktiviteten ved studenterkurserne har været stærkt aftagende i løbet af 1970'erne. Der er således på de 11 studenterkurser, der nu eksisterer, kun i alt 1.992 elever, og det viser sig endda, at af disse elever går mere end 60 pct. på de 4 af disse kurser, mens under 40 pct. fordeles på de øvrige 7 institutioner. Selv om enkelte af disse små kurser supplerer deres virksomhed med anden undervisningsvirksomhed, siger det sig selv, at driften enten bliver urimelig dyr, eller at det skolemiljø, som kursisterne går i, bliver meget ensidigt.

Det er nu foreslået, at førsteklasse kun kan etableres, når mindst 18 elever har meldt sig til undervisningen. De pædagogiske konsekvenser af dette vil formentlig alene blive, at mere specialiserede grene ikke vil kunne oprettes på studenterkurser.

Det har i kampagnen mod besparelsesforslagene vedrørende studenterkurser været hævdet, at kredse af befolkningen, der ønsker en videregående uddannelse i en moden alder, vil blive afskåret herfra, når man er mere restriktiv over for studenterkursernes klassedannelser. Jeg er af den opfattelse, at denne gruppe har gode muligheder for at få det nødvendige grundlag for videreuddannelse andre steder i systemet, f.eks. gennem det efterhånden veludviklede amtskommunale system af enkeltfagskurser til højere forberedelseseksamen.

Hvad lærerne angår, vil der givetvis i de kommende år opstå beskæftigelsesproblemer som følge af, at årgangsstørrelserne efter midten af 1980'erne falder. I de nærmest kommende år vil der imidlertid være større mulighed for at skaffe afskedigede lærere anden beskæftigelse, end det vil være tilfældet efter midten af 1980'erne, når mindre årgange skal gennem ungdomsuddannelserne.

Som jeg allerede har slået fast, må disse besparelsesforslag ikke blot ses som besparelser, men også som et led i den igangværende omlægning af uddannelsessystemet. For at undgå store strukturelle arbejdsløshedspro-